Staten-Generaal

1/2

Vergaderjaar 2025–2026

22 660 Conferentie van commissies voor Europese aangelegenheden uit de parlementen van de lidstaten van de EU en van een delegatie uit het Europees Parlement

CB/ Nr. 96

VERSLAG

Vastgesteld 27 augustus 2026

Van zondag 12 tot en met maandag 13 juli 2026 vond in Dublin, Ierland, de bijeenkomst plaats van voorzitters van de commissies voor Europese aangelegenheden van de parlementen van de Europese Unie, hierna aangeduid als de COSAC-voorzittersbijeenkomst. Naast de genoemde delegaties namen ook delegaties van de nationale parlementen van de kandidaat-lidstaten van de Europese Unie deel als waarnemer, met uitzondering van Georgië, evenals een delegatie van het Europees Parlement. De Nederlandse delegatie naar deze conferentie bestond uit Eric Kemperman (FVD), ondervoorzitter van de commissie voor Europese Zaken van de Eerste Kamer en Bente Becker (VVD), lid van de commissie Europese Zaken van de Tweede Kamer. De ambtelijke ondersteuning bestond uit Van den Driessche (Eerste Kamer), Blom en Moonen (Tweede Kamer). De delegatie brengt als volgt verslag uit.[1]

Briefing Nederlandse ambassadeur Ierland

De delegatie ontving op maandagochtend een briefing van de ambassadeur in Dublin, mevrouw Van Koldam. Zij informeerde de delegatie over de prioriteiten van het Ierse Voorzitterschap en de relatie tussen Nederland en Ierland.

Opening van de vergadering

De vergadering werd geopend en geleid door de voorzitter van de commissie Europese Zaken van de Ierse parlement, Barry Ward.

De openingsspeech werd gehouden door de voorzitter van de Houses of Oireachtas, het Ierse parlement, Verona Murphy. In haar toespraak sprak zij over de prioriteiten van de parlementaire dimensie van het Ierse EU-Voorzitterschap en lichtte zij het programma van de interparlementaire bijeenkomsten voor het komende halfjaar toe.

[1] De documenten bij deze plenaire vergadering zijn te raadplegen op de website van IPEX: https://secure.ipex.eu/IPEXL-WEB/conferences/cosac/home

kst-22660-96
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2026

Procedurele zaken

Tijdens het procedurele gedeelte van de bijeenkomst gaf het Voorzitterschap een toelichting op de vergadering van de troika. In deze context werd ook de ontwerpagenda voor de plenaire COSAC-vergadering besproken en unaniem goedgekeurd. Op verzoek van onder andere de Franse delegaties zal een wijziging van het COSAC-reglement van orde tijdens de plenaire vergadering opnieuw worden geagendeerd. Daarnaast werd de opzet van het halfjaarlijkse verslag (bi-annual report) vastgesteld en is gemeld dat alle parlementen hebben ingestemd met de financiering van het permanente lid van het COSAC-secretariaat.

Sessie I Presentatie van de prioriteiten van het Ierse EU-Voorzitterschap

De sessie werd geopend door de *Taoiseach*, de Ierse Minister-President, Micheál Martin. In zijn inleiding schetste de Minister-President de actualiteiten op het wereldtoneel. Aan de hand van de drie hoofdprioriteiten van het Ierse EU-Voorzitterschap blikte hij vooruit op het komende half jaar. De Ierse prioriteiten worden uitgevoerd onder het motto *Strength with unity* en behelzen 1. Concurrentievermogen – het bevorderen van welvaart en welzijn, 2. Waarden – het hooghouden van het onmisbare fundament van onze Unie, 3. Veiligheid – het beschermen van onze burgers. Ook zal in deze periode verder worden onderhandeld over het toekomstige Meerjarig Financieel Kader met als doel voor het eind van dit jaar de onderhandelingen op de hoofdlijnen te kunnen afronden.

Verschillende delegaties namen vervolgens het woord en spraken hun steun uit voor de gepresenteerde prioriteiten. Terugkerende onderwerpen waren het toekomstig Meerjarig Financieel Kader en aandachtspunten voor landbouw en cohesie, uitbreiding en de hervormingen van de Europese Unie, het concurrentievermogen, de bescherming van Europese waarden en de geopolitieke actualiteiten en de gevolgen voor defensie en veiligheid. Verschillende delegaties spraken nogmaals hun steun uit voor Oekraïne.

Sessie II Democratische weerbaarheid en parlementaire samenwerking in tijden van onrust

De tweede sessie werd ingeleid door bijdragen van Eurocommissaris voor Justitie Michael McGrath en professor Brigid Laffan, Emeritus Professor van Europese Politiek aan het European University Institute. Eurocommissaris McGrath benadrukte het belang van democratie en de rol van parlementen in de bescherming daarvan. Hij wees erop dat buitenlandse informatiemanipulatie en inmenging, zowel online als offline, tot de grootste bedreigingen voor democratische stelsels behoren, terwijl democratie tegelijkertijd een van de belangrijkste krachten van de Europese Unie blijft. Volgens McGrath moet het Europees Schild voor de Democratie bijdragen aan een meer structurele aanpak van democratische weerbaarheid. Daarbij onderstreepte hij dat kunstmatige intelligentie zowel kansen als risico's met zich meebrengt, onder meer door de mogelijkheid van desinformatiecampagnes. De Europese Commissie werkt daarom samen met de lidstaten aan onder andere verantwoord gebruik van AI in verkiezingscampagnes. Professor Laffan plaatste het thema in een bredere context en stelde dat democratische weerbaarheid de afgelopen decennia sterker onder druk is komen te staan. Zij wees op democratische erosie binnen de EU, toenemende politieke polarisatie en een veranderlijk electoraat. Tegelijkertijd illustreert de situatie in Hongarije volgens haar dat het EU-lidmaatschap grenzen stelt aan de ontwikkeling van een volledig gesloten autocratisch systeem.

Verschillende delegaties namen vervolgens het woord en benadrukten het belang van het versterken van de democratische weerbaarheid in een tijd van toenemende geopolitieke spanningen en hybride dreigingen. Daarbij werd onder meer aandacht gevraagd voor de bestrijding van desinformatie en buitenlandse inmenging, de bescherming van democratische instituties, cyberveiligheid en de gevolgen van de snelle ontwikkeling van kunstmatige intelligentie. Daarnaast onderstreepten verschillende delegaties het belang van transparante besluitvorming, effectieve parlementaire controle en nauwe samenwerking tussen nationale parlementen en de Europese instellingen om het vertrouwen van burgers in de democratie te versterken.

Het lid **Becker** benadrukte in deze sessie dat het versterken van de democratische weerbaarheid en het tegengaan van buitenlandse inmenging en desinformatie tot de hoogste prioriteiten van de Nederlandse Tweede Kamer behoren. Tegen de achtergrond van geopolitieke instabiliteit en toenemende hybride dreigingen onderstreepte zij dat naast investeringen in de fysieke verdediging van Europa ook de bescherming van democratische instituties en het publieke debat essentieel is. Volgens Becker vraagt democratische weerbaarheid om nauwe samenwerking tussen nationale parlementen, Europese instellingen en het maatschappelijk middenveld, zodat kwetsbaarheden kunnen worden geïdentificeerd, goede praktijken kunnen worden uitgewisseld en het vertrouwen van burgers in de democratie kan worden versterkt. Als voorbeeld noemde zij de Nederlandse rijksbrede aanpak tegen buitenlandse inmenging, waarbij meerdere ministeries samenwerken en het parlement jaarlijks toeziet op de voortgang. Daarnaast wees zij op het voorstel voor een centraal meldpunt waar burgers vermoedens van buitenlandse inmenging kunnen melden. Becker sprak de hoop uit dat de COSAC-bijeenkomst zal bijdragen aan verdere kennisuitwisseling en een gezamenlijke versterking van de democratische weerbaarheid binnen Europa.

Het lid **Kemperman** sprak in deze sessie zorgen uit over het gebruik van omnibusvoorstellen door de Europese Commissie zonder bijbehorende impact assessments. Democratische weerbaarheid vereist sterke instituties, effectieve parlementaire controle en besluitvorming op basis van betrouwbare feiten. Tegen de achtergrond van toenemende desinformatie en de snelle verspreiding van AI-gegenereerde content is transparantie in het Europese besluitvormingsproces steeds belangrijker, aldus Kemperman. De beoordelingen zijn ook voor nationale parlementen van belang om de economische, sociale en administratieve gevolgen van wetgevingswijzigingen adequaat te kunnen toetsen. Transparante procedures en een degelijke onderbouwing van wetgevingsvoorstellen zijn niet enkel noodzakelijk voor effectieve parlementaire controle, maar kunnen ook de democratische legitimiteit van de EU en het vertrouwen van burgers in het wetgevingsproces versterken.

In zijn reactie erkende Eurocommissaris McGrath dat democratie de resultaten moet opleveren die zij belooft en dat het vertrouwen van burgers hierop is gestoeld. Hij lichtte toe dat de omnibusprocedure een versimpeling van regels oplevert die door de lidstaten was verzocht, en dat het ontbreken van impact assessments het gevolg was van een noodzaak om snel te handelen. Desalniettemin heeft het opstellen van impact assessments bij Europese wetsvoorstellen de voorkeur, zei de Eurocommissaris, en zijn recente grote dossiers, waaronder het EU Inc. voorstel, ook voorbereid met een dergelijke beoordeling.

Na de inhoudelijke sessies sloot de voorzitter de bijeenkomst af.

Namens de delegatie,

De ondervoorzitter van de vaste commissie voor Europese Zaken van de Eerste Kamer,
Kemperman

Het lid van de vaste commissie voor Europese Zaken van de Tweede Kamer,
Becker